

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA ČESKÉ REPUBLIKY NA OBDOBÍ 2007 – 2013

Učební text pro moduly Agronomický a Zootechnický. Příbram, říjen 2007.

Lektoři: **ing. Alena Klacková, ing. Martin Fantyš**

Program rozvoje venkova České republiky na období 2007 - 2013 vychází z Národního strategického plánu rozvoje venkova. Byl zpracován v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1698/2005 a prováděcími pravidly uvedené normy. Program zajišťuje působení Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova

"opatření": soubor operací přispívajících k provádění osy

"osa": ucelená skupina opatření se specifickými cíli

OSA I JE ZAMĚŘENA NA PODPORU KONKURENCESCHOPNOSTI ZEMĚDĚLSTVÍ A LESNICTVÍ a posílení dynamiky podnikání v zemědělské výrobě a v navazujícím potravinářství. Finanční alokace na osu I činí 22,39 % celkových prostředků EZFRV.

Podpory v rámci Osy I nepovedou ke zvýšení zemědělské prvovýroby. Prioritní oblastí je modernizace zemědělských podniků, pozemkové úpravy a přidávání hodnoty zemědělským produktům, proto je na tyto účely soustředěno největší množství finančních prostředků.

Priority, cíle a opatření osy I:

Priorita	I.1. Modernizace, inovace a kvalita	
Cíl	Vytvořit silné zemědělsko-potravinářské odvětví, modernizovat zemědělské podniky, zavádět inovace a zvýšit kvalitu produktů.	% z osy 85,21
Opatření	I.1.1 Modernizace zemědělských podniků	35,40
	I.1.2 Investice do lesů	10,13
	I.1.3 Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům	14,57
	I.1.4 Pozemkové úpravy	23,12
	I.2.1. Seskupení producentů	1,99
Priorita	I.2 Přenos znalostí	
Cíl	Vytvořit dynamické zemědělsko-potravinářské prostředí, rozšířit vzdělávání a poradenství a snížit věkový průměr pracovníků v zemědělství.	% z osy 14,79
Opatření	I.3.1 Další odborné vzdělávání a informační činnost	1,49
	I.3.2 Zahájení činnosti mladých zemědělců	6,86
	I.3.3 Předčasné ukončení zemědělské činnosti	4,08
	I.3.4 Využívání poradenských služeb	2,35

Osa II. - ZLEPŠOVÁNÍ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A KRAJINY

Priority, cíle a opatření osy II

Priorita	Biologická rozmanitost, zachování a rozvoj zemědělských a lesnických systémů s vysokou přírodní hodnotou a tradičních zemědělských krajín	
Cíl	Podpora zemědělských postupů šetrných k životnímu prostředí vedoucích k biologické rozmanitosti a podpora vhodných zemědělských systémů pro zachování venkovské krajiny. Podpora ochrany životního prostředí na zemědělské půdě a v lesních oblastech s vysokou přírodní hodnotou.	% z osy 80,10
Opatření	II.1.1 Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech	35,69
	II.1.2.1 Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES - Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě	0,33
	II.1.3.1 Agroenvironmentální opatření - Postupy šetrné k životnímu prostředí (vč. ekologického zemědělství a integrované produkce)	13,69
	II.1.3.2 Agroenvironmentální opatření - Ošetřování travních porostů	28,95
	II.2.2. Platby v rámci Natury 2000 v lesích	0,63
	II.2.3. Lesnicko-environmentální platby	0,81
Priorita	Ochrana vody a půdy	
Cíl	Ochrana jakosti povrchových a podzemních vodních zdrojů prostřednictvím opatření zaměřených na protierozní ochranu a vhodné používání zemědělského půdního fondu.	% z osy 14,76
Opatření	II.1.3.3. Agroenvironmentální opatření - Péče o krajinu	11,99
	II.1.2.2. Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES – Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES (WFD)	2,77
Priorita	Zmírňování klimatických změn	
Cíl	Podpora využívání obnovitelných zdrojů energie prostřednictvím stávajícího lesního potenciálu a možností jeho rozšíření a zachování pozitivních funkcí lesa.	% z osy 5,14
Opatření	II.2.1. Zalesňování zemědělské půdy	3,56
	II.2.4. Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů	1,58

OSA III. - KVALITA ŽIVOTA VE VENKOVSKÝCH OBLASTECH A DIVERZIFIKACE HOSPODÁŘSTVÍ VENKOVA

Priority, cíle a opatření osy III

Priorita	Tvorba pracovních příležitostí a podpora využívání OZE	
Cíl	Vytvořit pracovní místa a zajistit vyšší příjmovou úroveň obyvatel venkova rozvojem a diverzifikací aktivit na venkově a podporou venkovské turistiky, zajistit naplnění závazků ČR v oblasti využití OZE	% z osy 50
Opatření	III.1.1. Diverzifikace činností nezemědělské povahy	22,5
	III.1.2. Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje	15
	III.1.3. Podpora cestovního ruchu	12,5
Priorita	Podmínky růstu a kvalita života na venkově	
Cíl	Vytvořit podmínky růstu ve venkovských oblastech. Zlepšit vybavení a vzhled vesnic a veřejných prostranství a posílit sounáležitost obyvatel s místním prostředím a dědictvím venkova. Zabezpečit rozvoj venkovské infrastruktury s cílem rozvoje malého a středního podnikání a zlepšení životního prostředí venkovských sídel.	% z osy 48
Opatření	III.2.1. Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby	39
	III.2.2. Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova	9
Priorita	Vzdělávání	
Cíl	Přispět k vyšší úrovni vzdělanosti a uplatnění na trhu práce venkovských obyvatel rozvojem poradenství a vzdělávání a zvýšit používání informačních a komunikačních technologií.	% z osy 2
Opatření	III.3.1. Vzdělávání a informace	2

Realizace Programu

Platební agenturou bude Státní zemědělský intervenční fond. Program bude administrován ve formě dotací na základě § 2c zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a na základě zákona č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu, ve znění pozdějších předpisů, a to prostřednictvím tzv. národního nařízení vlády nebo pravidel vydávaných MZe.

Praktické poznámky

Žádosti o dotace z Programu rozvoje venkova se předkládají v tzv. kolech, která vyhláší ministr zemědělství. Některá opatření (např. I.3.3 Předčasné ukončení zemědělské činnosti) jsou výjimkou a žádosti lze podávat během celého roku.

Vyhlašování příjmu žádostí: v roce 2007 bylo vyhlášeno I. Kolo přijímání žádostí o dotace v červenci a II. Kolo v říjnu. Nedostalo se na všechna opatření (např. I.3.4 Využívání poradenských služeb). V roce 2008 se předpokládají tři kola vyhlášení příjmu žádostí: v únoru, v červnu a v říjnu. Vyhlašování všech opatření I. A III. Osy by se měla každý rok opakovat. Opatření z osy II. (včetně agro-envi, LFA), platby SAPS a TOP-UP budou pravděpodobně vyhlášována k termínu příjmu žádostí od 1.4. do 15.5. k.r. Metodiky budou v některých podrobnostech novelizovány, je třeba si je na jaře znovu pročit. Žádosti o dotace z opatření II.2.1. Zalesňování zemědělské půdy jsou přijímány jednorázově po zalesnění v termínu do 30.11.

Pravidla k podávání žádostí jsou definovány jako 1. Obecné podmínky a 2. Specifické podmínky (tj. platné pro jednotlivá opatření). Obecné podmínky popisují postup předložení žádosti, realizace projektu, proplacení, obecné povinnosti a podmínky. Specifické podmínky stanovují požadavky na úrovni konkrétního opatření (žadatel, výše podpory, kritéria přijatelnosti, osnova projektu, preferenční kritéria, způsobilé výdaje, max. ZV - limity. Podmínky jsou uveřejněny na stránkách Ministerstva zemědělství na záložce Podpora z EU a národní dotace>EAFRD - Program rozvoje venkova>Prováděcí předpisy>Osa I. – IV. a jsou vydávány také v tištěné podobě a dodávány na Zemědělské agentury a Krajská informační střediska.

Zjednodušení oproti OP (snížení administrativní zátěže):

- nižší počet příloh
- jednodušší formulář
- jednodušší projekt (30 x 10)
- finanční zdraví (jen projekty > 2 mil. Kč způsobilých výdajů)
- některé přílohy až při podpisu Dohody (výpis z OR, doklad o účtu, potvrzení FÚ)
- sankční systém (pro jednotlivé podmínky, porušení – ne vždy vyřazení!!!)

Postup při podávání žádosti

- žádost na RO SZIF (formulář žádosti, 1x projekt, povinné a nepovinné přílohy)
- možno začít realizovat projekt
- kontroly (42 dnů) – písemné ohlášení nedostatků – lhůta 21 dnů k odstranění
- správné žádosti – bodované (preferenční kritéria), u nebodovaných rozhoduje čas registrace
- výběr projektů k financování

Postup po přijetí žádosti

- dohoda o poskytnutí dotace (základní podmínky)
- změny – Dodatky k dohodě
- ukončení realizace projektu – do 18 měsíců (leasing – 36), zaplacení
- žádost o proplacení výdajů – formulář – doložení skutečně vynaložených způsobilých výdajů
- kontrola
- proplacení

Příklad: Žádost o dotaci na projekt z osy I. – vyplněný formulář a přílohy:

- 1x projekt
- čestné prohlášení
- ekonomické informace k FZ (jen u ZP>2 mil.)- 5 kategorií podniků (A-C –ano)
- platné stavební povolení (1. kolo-výjimka)
- technická dokumentace
- půdorys stavby, dispozice technologie
- kopie katastrální mapy

- souhlas MŽP – pastevní areály, chov vodní drůbeže
- znalecký posudek (při nákupu stavby, budovy)

Osnova projektu

- závazná, uvedena v Pravidlech

- stručnější (ne: popis podniku, historie, majetkoprávní vztahy, organizace podniku, zaměstnanci, logický rámec, SWOT analýzy, ekonomická životaschopnost)

- název projektu
- žadatel, zpracovatel projektu
- popis projektu (zdůvodnění, realizace, technické řešení, výsledky projektu, limity)
- rozpočet projektu (celkové výdaje, ZV, NV)
- realizované projekty (poslední 3 roky)

Způsobilé výdaje

- vymezeny v příloze Pravidel – dle investičního záměru
- kód, popis, zařazení do limitu
- maximální způsobilé výdaje

Plné znění Programu rozvoje venkova je na stránkách ministerstva zemědělství (<http://www.mze.cz>) Podpora z EU a národní dotace.>EAFRD - Program rozvoje venkova>Program rozvoje venkova ČR. Program obsahuje 327 stran textu (5 MB).

Dokumenty a formuláře jsou také uveřejněny na stránkách SZIF:

<http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/eafrd>

Přílohy Programu rozvoje venkova

Přílohy najdete v tištěných Metodikách a v jejich elektronické verzi, kterou najdete na webu Mze:

Podpora z EU a národní dotace.>EAFRD - Program rozvoje venkova>Osa II

- Metodika k provádění nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření a Změny v metodice k provádění nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření
- Metodika k provádění Nařízení vlády č. 75/2007 Sb., o podmínkách poskytování plateb za přírodní znevýhodnění v horských oblastech, oblastech s jinými znevýhodněními a v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě
- Metodika k provádění nařízení vlády č. 239/2007 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotací na zalesňování zemědělské půdy

Příloha č. 1: Přepočítávací koeficienty

Příloha č. 2: Dobrý zemědělský a environmentální stav

Příloha č. 3: Využití hodnocení zemědělského půdního fondu výnosovou metodou pro stanovení ostatních LFA

Příloha č. 4: Metodika vymezení LFA

Příloha č. 5: PLATBY – LFA

Příloha č. 6: PLATBY - Natura 2000 na zeměd. půdě

Příloha č. 7: PLATBY - AGROENVIRONMENTÁLNÍ OPATŘENÍ

Včetně kalkulace zvýšených nákladů:

1 Postupy šetrné k životnímu prostředí (1.1 Ekologické zemědělství, 1.2 Integrovaná produkce)

2 Ošetřování travních porostů (2.1 Louky, 2.2 Pastviny)

3 Péče o krajinu (C1 Zatravnění orné půdy, C3 Biopásy)

- Příloha č. 8: Kombinovatelnost
Příloha č. 9: Cross-compliance a agroenvironmentální závazky
Příloha č. 10: PLATBY – Zalesňování zemědělské půdy
Příloha č. 11: Platby v rámci Nature 2000 v lesích
Příloha č. 12: Platby v rámci lesnicko-environmentálních opatření
Příloha č. 13: Případy vyšší moci
Příloha č. 14 (Ex-ante hodnocení)

Vztah Programu k dalším opatřením Společné zemědělské politiky

ČR jako nový členský stát předpokládá maximální využití možnosti aplikace režimu **SAPS, tzv. jednotnou platbu na plochu** (Single Area Payment Scheme), tedy prodloužení jeho administrace dle nařízení Rady č. 1782/03 do konce roku 2010. Hlavním cílem jednotné platby na plochu je zajištění přiměřeného příjmu zemědělců.

Národní doplňkové platby (tzv. „top-up“) dle čl. 143c nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, v platném znění, mají za cíl dorovnat sníženou konkurenceschopnost citlivých sektorů způsobenou dočasnou nižší úrovní přímých plateb vůči úrovni podpor ve starých členských státech EU. Navýšení plateb je financováno z národních zdrojů ČR.

V ČR jde o sektory:

- pěstování některých plodin na orné půdě (dle přílohy č. IX nařízení Rady (ES) č. 1782/2003),
- pěstování lnu na vlákno,
- chmel,
- skot, ovce, kozy (dále jen „přežvýkavci“),
- pěstování brambor pro výrobu bramborového škrobu

Mimo výše uvedené přímé platby a národní doplňkové přímé platby budou i nadále využívány **mechanizmy společných tržních organizací**. Jedná se zejména o systém mléčných kvót, podporu prvního zpracování lnu a konopí na vlákno, podporu na zpracování ovoce a zeleniny (rajčata, hrušky, broskve), soukromé skladování, systém zaručených a intervenčních cen, stahování produkce z trhu, intervenční nákupy, exportní dotace, stanovování vstupních cen, krizovou destilaci vín a další opatření, která jsou realizována Státním zemědělským intervenčním fondem.

Evropský fond regionálního rozvoje (EFRR) má regionální zaměření. Bude v návaznosti na osu I doplňkově řešit podpory zpracovatelského průmyslu, včetně potravinářství, v kategorii druhého stupně zpracování. Navazuje na osu II podporou projektů ke zvýšení biodiverzity krajiny. V návaznosti na osu III EFRR dále zahrnuje obecné podpory malého a středního podnikání, podporu zařízení na zpracování OZE, cestovního ruchu a služeb aj.

Fond soudržnosti (FS) řeší investice v oblasti životního prostředí a dopravy. Z prostředků Operačního programu Životní prostředí budou podpořeny mimo jiné čistírny odpadních vod v územích vyžadujících zvláštní ochranu (NP, CHKO, lokality soustavy Natura 2000, ochranná pásma NP) bez omezení velikosti a na ostatních územích aglomerace od 2000 e.o. a také investice vodohospodářské v krajině u nezemědělských subjektů.

Evropský sociální fond (ESF) navazuje na opatření osy III podporami pro obecnou vzdělanost na venkově, budování schopností místní administrativy, začleňování skupin obyvatelstva, rekvalifikačními kurzy a využíváním internetových sítí.

Life+ navazuje na osu II podporou projektů zaměřených na biologickou rozmanitost.

Evropský rybářský fond ERF je úzce zaměřen na zajištění potřebných struktur nutných pro vytváření pracovních míst v rybářském sektoru a postupného zvyšování kvality produkovaných a zpracovávaných výrobků pocházejících z akvakultury nebo rybolovu. Znamená to především zachování kulturního dědictví, které v našich regionech představuje rybníkářství.

Legislativní rámec Programu

- nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova,
- nařízení Rady (ES) č. 1290/2005 o financování Společné zemědělské politiky,
- rozhodnutí Rady č. 2006/144/ES o strategických pokynech Společenství pro rozvoj venkova,
- nařízení Rady (ES) č. 1782/2003 ze dne 23. září 2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce, naposledy pozměněné nařízením Rady (ES) č. 319/2006,
- nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (dále jen „EZOZF“) – do 1.1.2010,
- prováděcí nařízení Komise,
- rozhodnutí Komise o schválení Programu,
- směrnice 2000/60/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 23. října 2000 ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky,
- zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu,
- doplňková nařízení vlády a novely nařízení vlády, vyplývající ze zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů: novely nařízení vlády č. 241/2004 Sb., 242/2004 Sb., 308/2004 Sb., 655/2004 Sb., a 69/2005 Sb. k provádění Programu,
- usnesení vlády ČR č. 1242/2004, k návrhu Strategie udržitelného rozvoje České republiky.

Předpisy cross-compliance

Životní prostředí

1. Směrnice Rady 79/409/EHS ze dne 2. dubna o ochraně volně žijících ptáků.
2. Směrnice Rady 80/68/EHS ze dne 17. prosince 1979 o ochraně podzemních vod před znečištěním některými nebezpečnými látkami.
3. Směrnice Rady 86/278/EHS ze dne 12. června 1986 o ochraně životního prostředí a zejména půdy při používání kalů z čistíren odpadních vod v zemědělství.
4. Směrnice Rady 91/76/EHS ze dne 12. prosince 1991 o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů.
5. Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin.

Veřejné zdraví a zdraví zvířat. Identifikace a evidence zvířat

6. Směrnice Rady 92/102/EHS ze dne 27. listopadu 1992 o identifikaci a evidování zvířat.
7. Nařízení komise (ES) č. 2629/97 ze dne 29. prosince 1997, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 820/97, pokud je o ušní značky, evidenci hospodářství a pasy v rámci systému identifikace a evidence skotu.
8. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1760/2000 ze dne 17. července 2000 o systému identifikace a registrace skotu, o označování hovězího masa a výrobků z hovězího masa a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 820/97.
- 8a. Nařízení Rady (ES) č. 21/2004 ze dne 17. prosince 2003 o stanovení systému identifikace a evidence

ovcí a koz a o změně nařízení (ES) č. 1782/2003 a směrnic 92/102/EHS a 64/432/EHS (Úř. věst. č. L 5, 9. 1. 2004, s. 8).

Veřejné zdraví, zdraví zvířat a rostlin

9. Směrnice Rady 91/414/EHS ze dne 15. července 1991 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh.

10. Směrnice Rady 96/22/ES ze dne 29. dubna 1996 o zákazu používání některých látek s hormonálním nebo tyreostatickým účinkem a beta-sympatomimetik v chovech zvířat a o zrušení směrnic 81/602/EHS, 88/146/EHS a 88/299/EHS.

11. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002 o stanovení obecných zásad a požadavků právních předpisů v oblasti potravin, o vytvoření Evropského orgánu pro nezávadnost potravin a stanovení postupů, pokud jde o nezávadnost.

12. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001 ze dne 22. května 2001 o stanovení pravidel pro prevenci, tlumení a eradikaci některých přenosných spongiformních encefalopatií.

Oznamování nákaz

13. Směrnice Rady 85/511/EHS ze dne 18. listopadu 1985, kterou se zavádějí opatření Společenství pro tlumení slintavky a kulhavky.

14. Směrnice Rady 92/119/EHS ze dne 17. prosince 1992, kterou se zavádějí obecná opatření Společenství pro tlumení některých chorob zvířat a zvláštní opatření týkající se vezikulární choroby prasat.

15. Směrnice Rady 2000/75/ES ze dne 20. listopadu 2000 o zvláštních ustanoveních týkajících se tlumení a eradikace katarální horečky ovcí.

Řádné zacházení se zvířaty

16. Směrnice Rady 91/629/EHS ze dne 19. listopadu 1991, kterou se stanoví minimální požadavky pro ochranu telat.

17. Směrnice Rady 91/630/EHS ze dne 19. listopadu 1991, kterou se stanoví minimální požadavky pro ochranu prasat.

18. Směrnice Rady 98/58/ES ze dne 20. července 1998 o ochraně zvířat chovaných pro hospodářské účely.

Nejdůležitější související zákony ČR:

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů